

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členiek senátu JUDr. Jany Henčekovej a JUDr. Sone Langovej v právnej veci navrhovateľa **Ing. J. R.** proti odporcovi **OPÚ**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 24. februára 2005, č. 04/229/01182-Kr, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11. júna 2007, č. k. 5 Sp 7/2005-10, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11. júna 2007, č.k. 5 Sp 7/2005-10 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu zo dňa 24. februára 2005, č. 04/229/01182-Kr. Týmto rozhodnutím odporca podľa § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pôde“) rozhodol o reštitučnom nároku navrhovateľa tak, že vyslovil, že navrhovateľ nespĺňa podmienky reštitučného nároku podľa § 6 ods. 1, 2 zákona o pôde a zároveň mu nepriznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v katastrálnom území V. I., pôvodne vedeným v pozemno-knižnej zápisnici č. X. ako parcela č. X. – cesta, t.č. evidovanej na liste vlastníctva č. X. ako parcela registra „E“ č. X. – ostatné plochy o výmere 545 m² a v pozemno-knižnej zápisnici č. X. ako parcela č. X. – roľa

a parcela č. X.0 – orná pôda, t.č. evidovaných na liste vlastníctva č. X. ako parcela registra „E“ č. X. – orná pôda o výmere 762 m², č. X.0 – orná pôda o výmere 1292 m² a č. X.01 – orná pôda o výmere 235 m². Zároveň mu nepriznal ani nárok na náhradu podľa § 11 ods. 2 alebo § 16 zákona o pôde. Súd sa stotožnil so záverom odporcu, že vlastnícke právo k parcelám nikdy neprešlo na štát ani na inú právnickú osobu. Tieto parcely sú evidované vo vlastníctve už nebohých osôb J. R. a R. R., právnych predchodcov navrhovateľa a po ukončení dedičského konania sa stanú vlastníctvom dedičov. Prvostupňový súd rovnako ako odporca dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona o pôde, preto pozemky nemožno vydať ani priznať za ne náhradu v zmysle § 11 ods. 2 a § 16 citovaného zákona.

Proti rozsudku podal navrhovateľ odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd zrušil prvostupňový rozsudok a priznal mu finančnú náhradu. Uviedol, že jeho rodičia kúpili pozemky vo V. I. a tieto 12 rokov užívali. V roku 1952 vo V. I. bol vyhlásený zákaz vstupu na pozemky rozhlasom s tým, že ak niekto na tieto vstúpi, bude odsúdený za rozkrádanie. Predmetným vyhlásením štát fakticky prevzal parcely. Rodičia žiadny doklad o prevzatí pozemku nedostali a nebola im vyplatená finančná náhrada. Pozemky boli odovzdané Roľníckemu družstvu vo V. I. a napokon Štátnemu majetku K. – Š.. Následne boli pozemky odovzdané na základe dohody medzi národným výborom a občanmi do osobného užívania občanom.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správy potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ustanovenia § 246c v spojení s §§ 211 a nasl. O.s.p. a na nariadenom pojednávaní dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Z preambuly zákona o pôde vyplýva, že účelom zákona je zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989.

Podľa § 4 ods. 1 zákona o pôde oprávnenou osobou je štátny občan Českej a Slovenskej Federatívnej republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy, stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo iné právnické osoby v dobe od 25.2.1948 do 1.1.1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1.

Podľa § 4 ods. 2 písm. c) citovaného zákona, ak osoba, ktorej nehnuteľnosť prešla v dobe od 25.2.1948 do 1.1.1990 do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v § 6, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13

alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osoba, pokiaľ sú štátnymi občanmi Českej a Slovenskej Federatívnej republiky a majú trvalý pobyt na jej území deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovnakým dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti.

Podľa § 6 ods. 1 písm. p) citovaného zákona oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku prevzatia nehnuteľností bez právneho dôvodu.

Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona pozemky alebo ich časti nemožno vydať v prípade, že

- a) pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby alebo k pozemku bolo zriadené právo osobného užívania, s výnimkou prípadov uvedených v § 8,
- b) na pozemku sa nachádza cintorín,
- c) pozemok sa nachádza v pásme hygienickej ochrany vodných zdrojov prvého stupňa, alebo tvorí koryto vodného toku, alebo na pozemku sú prírodné liečivé zdroje a zdroje sa vyskytujúci stolových minerálnych vôd,
- d) pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný; pozemok možno vydať, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu majetku,
- e) na pozemku bola zriadená záhradková alebo chatová osada, botanická záhrada a arborétum zamerané na záchranu a zachovanie genofondu alebo les určený na lesný výskum alebo pozemok slúži výlučne na vypestovanie nových šľachtiteľských odrôd a semenných sadov lesných drevín,
- f) na pozemku sú telovýchovné a športové zariadenia,
- g) pozemok možno vo verejnom záujme vyvlastniť,
- h) pozemok sa nachádza v obvode projektu pozemkových úprav a jeho vykonanie bolo schválené.

Podľa § 11 ods. 2 citovaného zákona v prípade uvedenom v odseku 1 sa oprávnenej osobe prevedú bezodplatne do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a kvalite, ako boli jej pôvodné pozemky, a to pokiaľ možno v tej istej obci, v ktorej sa nachádza prevažná časť pôvodných pozemkov, pokiaľ s tým oprávnená osoba súhlasí.

Podľa § 16 ods. 1 citovaného zákona náhradu za pozemky, ktoré sa podľa tohto zákona nevydávajú a za ktoré nebol poskytnutý oprávnenej osobe iný pozemok, poskytne štát.

Z obsahu administratívneho spisu odvolací súd zistil nasledované skutočnosti:
Navrhovateľ ako právny nástupca po nebohom pôvodnom spoluvlastníkovi J. R., otcovi, ktorý zomrel dňa 31.12.1963, a R. R., jeho matka, ako pôvodná

pozemno-knižná spoluvlastníčka, si podaním zo dňa 15.04.1992, doručeným odporcovi dňa 21.4.1992, t.j. v zákonnej lehote, uplatnili reštitučný nárok podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov. Žiadali o poskytnutie náhrady za pozemky v katastrálnom území V. I., vedené v pozemno-knižnej zápisnici č. X. ako parcela č. X. – cesta o výmere 84 m² a v pozemno-knižnej zápisnici č. X. ako parcela č. X. – roľa o výmere 727 m² a parcela č. X.0 – roľa o výmere 1636 m², ktoré prešli na štát z dôvodu uvedeného v § 6 ods. 1 písm. p) citovaného zákona a ktoré sú v užívaní neznámych fyzických osôb, resp. obce.

Z pozemno-knižnej zápisnice č. X. katastrálneho územia V. I. vyplýva, že J. R., otec navrhovateľa a R. R., jeho matka sú vedení ako spoluvlastníci parcely č. X. – cesta v podiele každý po 1/9-ine v pomere k celku titulom kúpy v roku 1941.

Z pozemno-knižnej zápisnice č. X. katastrálneho územia V. I. vyplýva, že rodičia navrhovateľa sú vedení ako spoluvlastníci parcel č. X. a č. X.0 – roľa v podiele každý po 1/2-ici v pomere k celku titulom kúpy v roku 1941.

Z listu vlastníctva č. X. súd zhodne ako odporca zistil, že tento bol založený na základe pozemno-knižnej zápisnice č. X. a list vlastníctva č. X. bol založený na základe pozemno-knižnej zápisnice č. X., pričom ku dňu uplatnenia reštitučného nároku boli právni predchodcovia navrhovateľa vedení ako spoluvlastníci predmetných nehnuteľností v podieloch ako sú špecifikované vyššie.

Vychádzajúc z obsahu administratívneho spisu a spisu súdu prvého stupňa odvolací súd zhodne ako krajský súd a odporca dospel k záveru, že nehnuteľnosti tvoriace predmet tohto konania neprešli v rozhodnom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby tak, ako to predpokladá ustanovenie § 6 zákona o pôde. V predmetnej veci ide o pozemky, ktorých podielovými spoluvlastníkmi sú právni predchodcovia navrhovateľa. Napokon túto skutočnosť potvrdil aj navrhovateľ na odvolacom pojednávaní. Navrhovateľ listiny o prechode predmetných pozemkov na štát alebo inú právnickú osôb ani v odvolacom konaní nepredložil. Namietal, že pozemky sú v užívaní iných osôb.

Za stavu, keď nebolo sporné, že v predmetnej veci ide o pozemky, ktorých podielovými spoluvlastníkmi už v špecifikovaných podieloch, uvedených pozemno-knižných zápisniciach, resp. na listoch vlastníctva sú právni predchodcovia navrhovateľa, odporca nepochybil, keď s poukazom na nesplnenie podmienok v zmysle § 6 zákona o pôde rozhodol tak, že navrhovateľovi neprislúcha právo na vydanie predmetných nehnuteľností, resp. na poskytnutie náhrady za tieto nehnuteľnosti. preto podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd nepochybil, keď napadnuté rozhodnutie odporcu ako zákonné potvrdil.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací na námietky navrhovateľa neprihliadol a rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Napokon Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za dôležité poukázať na to, že reštitučný zákon, na základe ktorého si navrhovateľ uplatnil predmetný reštitučný nárok, nerieši vyporiadanie užívacích pomerov k pozemkom.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, že účastníkom nepriznal právo na ich náhradu (§ 250l ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 6. marca 2008

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová